

L'oreneta de Sarrià

Niu informatiu de les orenetes
Primavera de 2024

La pluja de finals de febrer, quasi 40 L al propi Parc de l'Oreneta, ha estat una benedicció del cel. El parc forestal ha patit sequeres tan greus o més com l'actual. L'atapeïda vegetació i un sistema de recollida i aprofitament d'aigües era la principal defensa per les sequeres.

Ara el parc, més despulat que mai, agonitza i perd més biodiversitat: ni caragols, ni formigues, ni falgueres, ni gripaus, ni molts insectes que reunien i eren aliments dels ocells. Aquest espai singular i històric ha viscut moments molt diferents: gràcies a l'arribada de la fil·loxera (1879-1893) i la voluntat de la família Tous-Sans (construint el propi castell, 1880) i la família Milà (construint Can Bonavista) va esdevenir un bosc mediterrani on els canals, recs i basses, horts i mines permetien un aprofitament hídric integral i feien possible el manteniment de la vegetació. L'any 1978 les dues finques van ser expropiades i es va formar el Parc Forestal del Castell de l'Oreneta. Tot aquest patrimoni s'ha anat trinxant per uns destralers sense escrúpols de la direcció de l'Institut Municipal de Parcs i Jardins.

Ara els «sistemes urbans de drenatges insostenibles» han foradat una vintena de llocs del parc amb uns efectes devastadors per urbanitzar-lo (fora de lloc i sense estudis previs) i els canals d'evacuació, paral·lels als camins pavimentats. S'han destruït murs de pedra seca substituïts per murs de pedra i formigó. El dilema segueix damunt la taula: la imposició d'un model urbanitzador de l'actual gerència de Parcs i Jardins o una rehabilitació i restauració del medi forestal humanitzat.

«Pla director?» Així, no gràcies!

Les Amigues i Amics del Parc Forestal del Castell de l'Oreneta de Sarrià érem partidaris de fer primer un Pla Director i després actuar per la regeneració natural i la restauració els béns patrimonials dins d'una òptica de salvaguarda i custòdia d'un bé comú.

En resum, el resultat, l'esborrany, de *cocreació*, res de res. De regeneració, res de res. De restauració, res de res. Les promeses han quedat oblidades per les presses. Ni custòdia ni salvaguarda. Ara fins i tot es reconeix que **no és un pla direc-**

tor, és un «document tècnic de referència» que no donem per aprovat. Ni tan sols s'ha concretat el compromís d'informar prèviament a les persones de l'espai de governança com condició bàsica per recuperar la confiança trencada. Les al·legacions del moviment veïnal, ecològics i de la salvaguarda patrimonial a l'esborrany **no han estat ni acceptades ni s'han pogut debatre** com vam demanar reiteradament.

Per aquest motiu, hem demanat l'opinió al respecte de diferents entitats: la direcció del Parc Natural de la Serra de Collserola, la Plataforma Ciutadana per a la Defensa de Collserola, el Centre d'Ecologia i Projectes Alternatius, Ecologistes de Catalunya, la Lliga per a la Defensa del Patrimoni Natural DEPANA, la Federació d'Entitats Veïnal de Barcelona, FAVB... Barris de Barcelona: esteu avisats, l'esborrany del Pla director de l'Oreneta el volen posar com referència de nous plans directors.

PDUM, una oportunitat per blindar el parc de l'especulació i la urbanització

Hem presentat una petició al futur Pla Director Urbanístic Metropolità (PDUM) que permetrà, si s'aprova, que el parc de l'Oreneta i el bosc de Can Sentmenat no puguin ser edificables. Quan es va aprovar el Pla General Metropolità (PGM) l'any 1976, el Parc de l'Oreneta era un espai dins l'aleshores Parc Forestal de Collserola. **El parc de l'Oreneta va ser segregat obrint-se a un conjunt de projectes especulatius i urbanístics tombats per la mobilització** escolar, veïnal i ecològica. Eren el projecte de fer l'Hospital Quirón, la gossera municipal, els xalets de Núñez y Navarro... El responsable del Planejament urbanístic de Barcelona va afirmar era del tot coherent que el Parc de l'Oreneta retorni a l'ara Parc Natural de la Serra de Collserola i tingui la qualificació urbanística d'espai forestal [27]. El primer pas per recuperar aquesta protecció integral és que el PDUM el consideri no edificable.

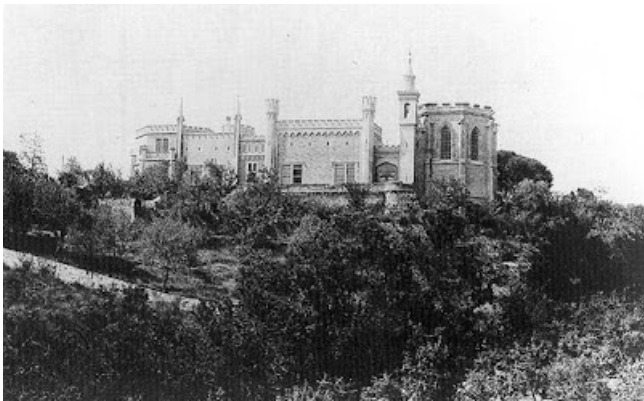
Restabliment democràtic

Les obres es van dur a terme, contra l'opinió veïnal, ecològica i patrimonial. Només vam aconseguir aturar les obres d'urbanització tres vegades: per protegir l'Est, el llevant més ombrívol del parc, per evitar un camí inexistent a l'espai dels ponis, per evitar que s'instal·lessin més d'un km de gabions i salvar l'era de la seva trituració. **Tot això va ser possible ocultant la informació ciutadana a la ciutadania**, impedit l'accés a l'expedient. Aquest mandat s'ha aconseguit tenir accés a una part de l'expedient retallat. Aquesta ocultació va tenir el passat mandat amb l'acció i l'omissió de la gerència de BIMSA, l'IMPJ, el Districte de Sarrià Sant Gervasi, la Sindicatura de Greuges, l'alcaldia i el Departament anomenat de "Transparència i Bones pràctiques", que han vulnerar els drets de la ciutadania.

Alerta: un segon abocador

L'espai on hi havia els ponis segueix estant barrat des de fa ja quasi cinc anys. És un espai considerable entorn el qual hi ha projectes ocults i inconfessables per part de la gerència de Parcs i Jardins. Un d'ells és fer un segon abocador de podes. El que hi ha accessible pel carrer Gaspar Cassadó està descuidat i enrunat. Seria l'excusa per fer una nova entrada i urbanitzar el torrent de Pedralbes. Era el camí d'accés a un espai qualificat d'equipaments [7] i que ara Planejament urbanístic de l'Ajuntament de Barcelona va requalificar com espai verd [6]... i requalificar també el vial d'accés com 6A. Les intencions de la gerència del districte de les Corts era urbanitzar el

torrent. Això ha quedat a l'estacada, però no oblidat. Cal estar alerta per evitar que s'aprofiti qualsevol oportunitat per tornar a canviar el planejament. **Considerem que un abocador de podes és del tot innecessari** i l'excusa per donar cobertura a la urbanització del torrent rodejant i aïllant el parc pel costat de Ponent (Oest). També hi ha la intenció de pavimentar un nou vial per sobre el trenet, continuació del camí de la Blada per arribar a l'avinguda Pearson, paral·lel en una cota inferior a la carretera de les Aigües. Pot plegat... intencions d'urbanitzar cada vegada més el nostre parc forestal.

El Parc té 17 hectàrees. Tot ell és considerat zona verda, urbanísticament parlant [6], excepte la part més a prop de la carretera de les Aigües que és espai forestal [27]. Una petita part del Parc de l'Oreneta és dins del Parc Natural de la Serra de Collserola del que va sortir sense explicacions ni debat.

La nostra proposta de la presentació del Pla Director del Parc de l'Oreneta **va ser rebutjada per part dels redactors de l'esborrany** sense cap argumentació ni possibilitat de debatre. Aquesta era ui segueix sent la nostra proposta:

«El Parc del Castell de l'Oreneta de Sarrià és un **espai forestal històric**, la suma de dues finques agro-forestals que van transformar uns camps de vinyes en un espai forestal mediterrani, amb usos recreatius i una gestió integral dels recursos hídrics (mines, fonts, dipòsits...) a la marina de la Serra de Collserola. L'any 1978, l'Ajuntament de Barcelona, a petició veïnal, va adquirir les dues finques per fer un parc forestal públic, gestionat per l'Institut Municipal de Parcs i Jardins de Barcelona.

El Pla General Metropolità (PGM76) considerava les finques que formarien **el Parc de l'Oreneta com part de l'aleshores Parc Forestal de Collserola**. Una modificació parcial del PGM va segregar gran part del parc de l'Oreneta del Parc Forestal.

El Pla Director del Parc del Castell de l'Oreneta orienta la salvaguarda d'aquest bé comú que cal transmetre a la present i les futures generacions, en temps d'emergència climàtica, supeditant les estratègies de gestió al Pla Natura de Barcelona 2021-2030, el Pla Canviem pel Clima pel 2030 de Barcelona, el Pla Director d'Urbanisme Metropolità (PDUM) i el vigent planejament urbanístic de Barcelona. El Pla Director es concep com una eina que ha de permetre millorar les estratègies de conservació i gestió del parc i del seu patrimoni natural i cultural.

El Parc del Castell de l'Oreneta és un espai públic forestal que fou inaugurat el diumenge 10 de juny de 1978, fa 45 anys, amb una festa veïnal a Sarrià organitzada per l'Associació de Veïns de Sarrià i altres entitats del barri. Malgrat la seva degradació i l'estat precari dels vestigis, té un gran valor potencial com lloc de lleure, d'educació i de connexió amb la natura, el que accentua la necessitat de manteniment i conservació, tot **salvaguardant els béns comuns naturals i patrimonials.**»

